

zafoiencat. 1997
oprac. + 2013.

47-400 Racibórz

LWP

ppot. -
pot.
(1944)

BEDNARSKA Helena

zam. Danielska (1946)

wypisów nie dokonano

744 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 744/USK

Bednarska Helena

zam. Danielska

I/1. Relacja ✓

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓

V. Nazwiskowe karty informacyjne

VI. Fotografie ✓ 2 fotografie

I(1) Relacja

- Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-solnierzy w I i II Armii Wajška Polskiego w latach 1939-1945, 1979, rmps, rkps, oryg., k. 2, s. 1-4
- Życiorys własny (lata 1940-1945) [b.d.], rkps, kopia, k. 4, s. 5-8
- Dane personalne [b.d.], rkps, kopia, k. 1, s. 9-10
- Dane osobowe H. Bednarskiej, oprac. J. Isolanin, Zielona Góra 1997, rkps, oryg., k. 2, s. 11-12

744

II-1

**Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy
w I i II Armii Wojska Polskiego
w latach 1939-1945**

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdziałając opisu na poszczególne punkty.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panińskie z datą zmiany /, imiona *Daniela Helena z d. Bednarska*
6.06.1946r.
2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat / *21.08.1921 Nadyere*
pow. Żółkiew woj. Lwów
3. Imiona rodziców, nazwisko panińskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej
ojciec: Karolina z d. Jakobscy. gospodarstwo rolne
4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu *44-400 Racibórz Bosańska 41/5*
nr tel 415-59-49

II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia / *szkoła podstawowa 1927-1934*
2 kl. Gimnazjum 1935-1937
w Żółkwi.
2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem
Nadyere pow. Żółkiew woj. Lwów
3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ?/ *Praca w gospodarstwie*
rolnym (rolniczym)
4. Przynależność do ZHP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodalicia Mariańska *—*

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna. —

IV. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? / —

1. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu - charakter pracy / 10.02.1940r., wywiezienie na Sybir. Uderejski rejon 280km od Yemisejska, zatrudniona przy wyrębie lasu

2. Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy / mobilizacja lipiec 1943r.

3. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania. lipiec 1943 - 9.02.1946

4. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową Kobiecy Batalion 2 m-ce Szkoła oficerska Łączności w Muronnie 4-ce 3.03.1944 II Dywizja Przechodni im. Henryka Dąbrowskiego 4.p.p., Samodzielna Komp. Łączności & D.P.

5. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku 8-ca plutonu 7gr.

6. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. / rekrutacja - szkoła oficerska

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i kiedy ? / Gufany, Marsowo, Mirosławiec, Kamień Pomorski, Chojna, forsowanie Łosy. Kontuzja.

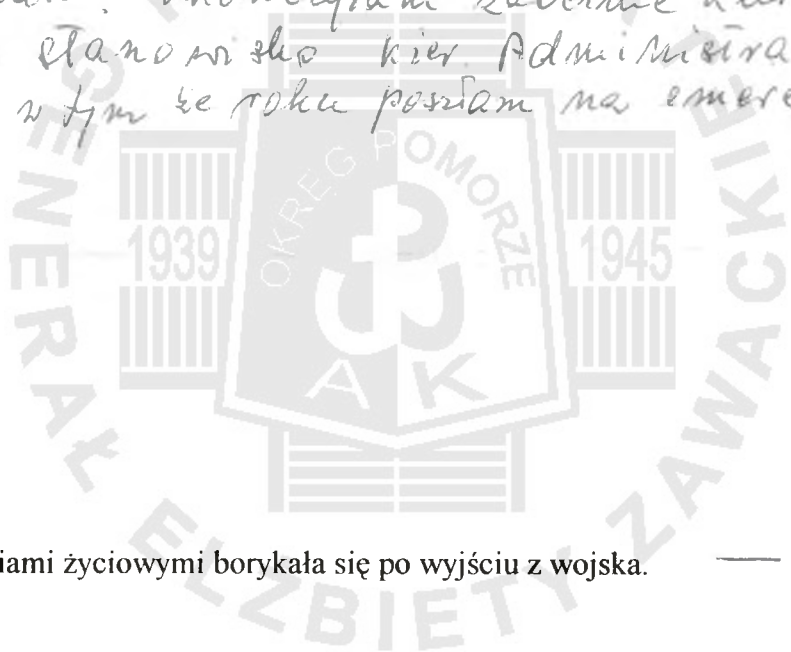
8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data / Podporucznik - porucznik

9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne
№ rok. 03 z dnia 2.11.451. Krzyż Brunna 3 kl. № rok. 886 z 2.10.45
Krzyż Kawalerski Odrodzenia Polski № rok. 884-73-2 Medal za wyśco-
lenie Warszawy, Odry, Nysy, z Berlin brązowy medal dla obroń-
ców Kraju 27.05.1945r.
Srebrny medal Zasł. na Polu Chwały

V. ŻYCIORYS POWOJENNY

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne.

Wychowanie dzieci 2 córki.
1957r. praca w Zakładzie "Zelmer" na stanowisku bryga-
dystki 2-lata. Ukonieczam zawodnie kurs Adm. Gosp.
i objadam stanowisko kier. Administracyjno Gosp.
do 1977r. w tym te roku poszam na emeryturę.

2. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska.

3. Obecne źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta rolna, renta wdowia, proszę uwzględnić grupy inwalidztwa /

Emerytura

4. Obecny stan zdrowia

Nadciśnienie, dyskopatie, utrata częściow-
stucha, reuma.

5. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzystała *3 razy sanatorium*
operacja w kierunku zębionego.

6. Czy była represjonowana po wojnie / *sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, śledztwo,*
okoliczności, data, miejsce / _____

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególniejsze
sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody,
zajmowane stanowiska. *Mąż Amator w stopniu ppor. zmars 1988r. u*
żona Alicja Brocharska technik chemik, pracuje w RA FRKO
2 synów 1 córka
Larysd mgr filologu Rosyński pracuje na stanowisku
dyrektora szkoły. 2 córki i dwoje wnucząt.

Pożądane załączenie :

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii wrześniowej oraz okresu wojennego.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki relacji i o jej formacji.

Czytelny podpis

Helena Danielska

Data *14.05.1979r.*

ŻYCIORYS (Lata 1940 - 1945)

I/1-5

10 lutego 1940 roku w wieku 19 lat, zostałam wraz z rodziną wysiedlona z rodzinnej miejscowości Nadyere koło Irwowa na Syberię (miejscowość: Udarejski Rejon - 280 km od Jenisejka). Matruduiona byłam przy wyrobie łań. Pracowałam w bardzo ciężkich warunkach - zimą, temperatura do -45°C .

W lipcu 1943 roku rozpoczęłam służbę wojskową w Kobiecym Batalionie w Sielcach nad Oką, przesłam przeniesienie rekucie (2 m-ce) gdzie zostałam wytypowana do oficerskiej szkoły Łączności w Muromiu (4 m-ce), którą ukończyłam w stopniu chorążego. Dwa z mną ukończyły szkołę koleianki, którym nazwiska zapamiętałam. Są nimi: Lidia Szuba-Jabłowska, jej siostra Janina, Larysa Krupicz, Zofia Krywtowicz. Lidka, Janina i Larysa zostały skierowane do III D.P. Lonia wraz z mną do II D.P.

W marcu 1944r. skierowana zostałam do II Dywizji Piechoty 4 p.p. na stanowisko dca plutonu Łączności, gdzie prowadziłam szkolenie swojego plutonu.

Latem 1944r. pod Pułtawami zostałam skierowana do 2 Samodzielnej Kompanii Łą-

-czności na stanowisko dowódcy trzeciego plutonu Iżerności. Dowodzilam 25 mężczyznami i 1 kobietą. Po klęsce i wycofaniu się wojsk z Puław nastąpiła koncentracja naszych jednostek na odcinku Warecko - Magnuszewskim. Tu po raz pierwszy uczestniczyłam w walce, gdzie moim oddaniem (plutonu) było nawiązanie nieprzerwanej Iżerności ze sztabem II DP 6 pułku piechoty. Podczas walk został śmiertelnie ranny mój kolega, d-ca 2 plutonu ppor. Karimierz Materna, który nawiązywał Iżerność z 5 pułkiem. Rozkazem d-cy kompanii przejął i asygnatam również jego oddanie. Następnie forsowaliśmy marnem ruszyliśmy na Woł Pomorski. Naszymi nocami pokonywaliśmy po 30-40 km.

Nad walesem Szczecińskim, będąc w obronie i oczekując na uzupełnienie osobowe, żołnierze II dywizji mieli m. im. za zadanie rozpoznać i zniszczyć poduprzę. Pracując wraz ze swoimi żołnierzami zdawałam codziennie meldunki do dowódcy kompanii o ilości ranionego pola.

Następnie nasza jednostka ruszyła na 1-tą linię frontu. Forsowanie Odry w

rejonie Siekierek nie było łatwe. Pod silnym
obstrzałem wszystkich podrozjów łodzi, o świecie
na pontonie ze sprzętem (bęben z obciążony
otworem kablem, aparaty telefoniczne) prze-
płynęliśmy na dno jeziora Odny.

Mój strach był spotęgowany jeszcze tym, że
nie umiałam pływać. Siedząc na skraj
pontonu, myślałam aby znaleźć się w środku
niego, poprosić o to kogokolwiek nie mia-
łam odwagi. Wiedziałam jak w obok pły-
nący ponton trafił pocisk artyleryjski
rozrywając w okamgnieniu ciało żołnierzy
oraz porostając zabarwioną krwią wodę.

Wciążąc się na dno jeziora, podtor-
czyliśmy aparat i nawiązaliśmy łączność
ze sztabem dywizji. Tam zostało lekko
kontuzjowana.

Łącząc medal linię telefoniczną za nacię-
jącym wójkiem, pod silnym ostrzałem,
dotarliśmy do stacji kolejowej
linia często była unkadana i należało
ją naprawiać. Dyskutując kolejnych żołnierzy
do usunięcia przetr, zostało zmurzone
oroliscie argumenty na linię, aby umożliwić
północnie 2-cy d-cy dywizji płk. Żukowina
ze sztabem. Zadanie wykonaliśmy, za co

zostałom odznaczona Krzyżem Gminwaldu 3 kl.

Następnie wraz ze swoją jednostką dotarliśmy do Łaby gdzie został nas komiee wojny.

Dowodząc plutonem i wydając rozkazy moim podopiecznym, którym byli mężczyźni pragnę stwierdzić, że byłam równie traktowana z pełnym szacunkiem i nigdy nie spotkałam się z jakimkolwiek przejawem lekceważenia w stosunku do mnie jako kobiety.

Żołnierze wykonywali rozkazy z pełnym dyscyplinowaniem. Do dziś z moimi byłymi żołnierzami utrzymujemy ^{utrzymujemy} ~~utrzymujemy~~ kontakty organizując co kilka lat rodzinne zjazdy.

Danielska Helena

DANE PERSONALNE

1/1-9

Nazwisko, imię: DANIELSKA HELENA

Nazwisko panieńskie: BEDNARSKA

Imiona rodziców: PIOTR, KAROLINA

Data i miejsce urodzenia: 21.08.1921r. NADYCZE
pow. ŻÓŁKIEW woj. LWÓW

Wykształcenie wojskowe: OFICERSKA SZKOŁA ŁĄCZNOŚCI
w MUROMIU pod Moskwą, 1943r.

Stopień wojskowy: podpomocznik (rozkaz personalny
nr 51 z dnia ~~17 sierpnia~~ 30.10.1944r.)
pomocznik (rozk. personalny
nr 0357 z dnia 17 sierpnia 1968r.)

Wykonane stanowiska: - służba na stopniu przeregony -
Kobiący Batalion (2 m-ce)
- d-ca plutonu kompanii Łączności (2 lata)

Służba na jednostkach
wojskowych

Czwarty Pułk Piechoty
Samodzielna Kompania Łączności II Dywizji Piechoty

Otrzymałe odznaczenia: - Srebrny medal „Zastużonym
na Polu Chwały”. Rozkaz
dowódcy I-ej Armii WP,
nr 03/odzn. z dnia 2 lutego 1945r.
wznesiony przez d-cę II DP gen.
Józef. Rotkiewicza

I/4-10

- Krzyż Gminwalodu 3 kl. Różkar Naciel-
nego dowódcy Wojska Polskiego
nr 886 z 2.10.1945r. Wzrosty pmer
d-cę 2 DP ptk. dypl. Kupszę.

- Krzyż Kawalerski Odzenu Odwołzenia
Polski. Uchwata Rady Państwa z
dnia 12 lipca 1943r. Nr 884-73-2

Pamiętne medale:

"Medal za Wywołenie Warszawy" - 18.01.1945r.

"Medal za udział w walkach o

Berlin" z dnia 9.05.1969r., Warszawa

"Brązowy Medal za Zasługi dla Obro-
ności Kraju" z dnia 27.03.1943r., W-wa.

5 M. 744 < do teściu

I Dane osobowe

pporuernik Helena Daniłstka z d. Bednarskiej
ur. 21 sierpnia 1921 r. w miejsc. Władysze pow Łotkiew.

II broń danyca o wykoboczeniu

III Nie brata ukończone w wojnie obywatelnej 1949 r.

IV Depertowana wraz z rodziną do Udarajskiego
Rejonu 280 km od Jędrzejk.

V Archiwum służby wojskowej 1945
Pierwsza służba to Batalion Kobiecy. Była
służba trzy miesięce. Potem służba w 4-tych
pułku Piechoty w samodzielnej kompanii
Łączności w Dywizji Piechoty. W marcu 1943 r.
Była skierowana do Muronina do Ośrodkiej
Szkoły Łączności, którą ukończyła jako chorąża.
Z linią frontu zetknęła się podczas forsowania
Odry w rejonie Sielerek. Było to trudne.

Utrzymanie Łączności na odcinku
frontowego zadania, jest gwarantem do
prawnego okablowania.

Pod silnym ogniem niemieckiego, na polanie
z bębniem przepłynęła na drugą stronę

podjęto aparaty i łagerność była najsłabsza,
 Nie umiała pływac więc ogarniał ją niewyobra-
 żalny strach, że męczył się i utonął.

Jako dowódcę - kobieta ciężko się sprawiała,
 nigdy nie zamierzała. Za męstwo i odwagę
 otrzymała Krzyż Srebrny III kl i Krzyż Komandorski

OBP. Mieszka w Dąbrowie ul. Basacka 41/5
 Proszę domyśleć o ewentualnie powołaniu

opracowa
 J. Nowak

T. 744 | USK
Bednarska Helena, zam. Danielska

IV. list dokumentalistki Anny Rojewskiej
do relatorki z r. 1999. A-4. k-1. s. 1.

FUNDACJA

ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWE

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL. (FAK) 0 56 65 23 18
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY II ODDZIAŁ W TORUNIU NR 10901506-4675125-00 0

Toruń, dnia 16 VII 1999 r.

MEMORIAL
General Marii Wittek

Pani Helena Dunelska
ul. Bosacka 115
47-400 Raiborz

z daty 1983 / 43h / 99 Kopia

Szanowna Pani!

Uprzejmie informujemy Panią, że od Przewodniczącej Zespołu Komitantek Wojska Polskiego z Warszawy, długoletniej współpracownicy Archiwum WSK, dnia 11 08 br. otrzymaliśmy spis komitantek wytypowanych na przedstawicielki wojewodzkie do kontaktów z Archiwum WSK w Toruniu.

Pragniemy z Szanowną Panią nawiązać serdeczny kontakt. Nasze Archiwum aktywnie gromadzi relacje kobiet - żołnierzy z terenu całej Polski i Zagranicy walczących na frontach II wojny światowej. Bardzo nam zależy na pozyskaniu nazwisk i adresów komitantek mieszkających w woj. pomorskiej.

Wysyłamy Pani Informację o Memoriale Generali Marii Wittek, Komunikat nr 7 oraz blankiet zgłoszenia do Koła Przyjaciół Memoriału Generali Marii Wittek.

Prosimy, jeżeli jest to możliwe, o podpisanie i przysłanie do naszego Archiwum.

Serdecznie Panią pozdrawiamy. Życzymy wiele zdrowia i pomysłowości. Prosimy o odpowiedź z nadzieją współpracy z naszym Archiwum.

Ps.
z Archiwum WSK w Toruniu
zestaw osobow. i ogol. Informacji
z bardzo interesującymi relacjami
Prosimy o zwrócenie
A. Dunelska

Z wyrazami szacunku

mgr Anna Rojewska
A. Dunelska
Dokumentalistka Archiwum WSK

T: 744/WSK

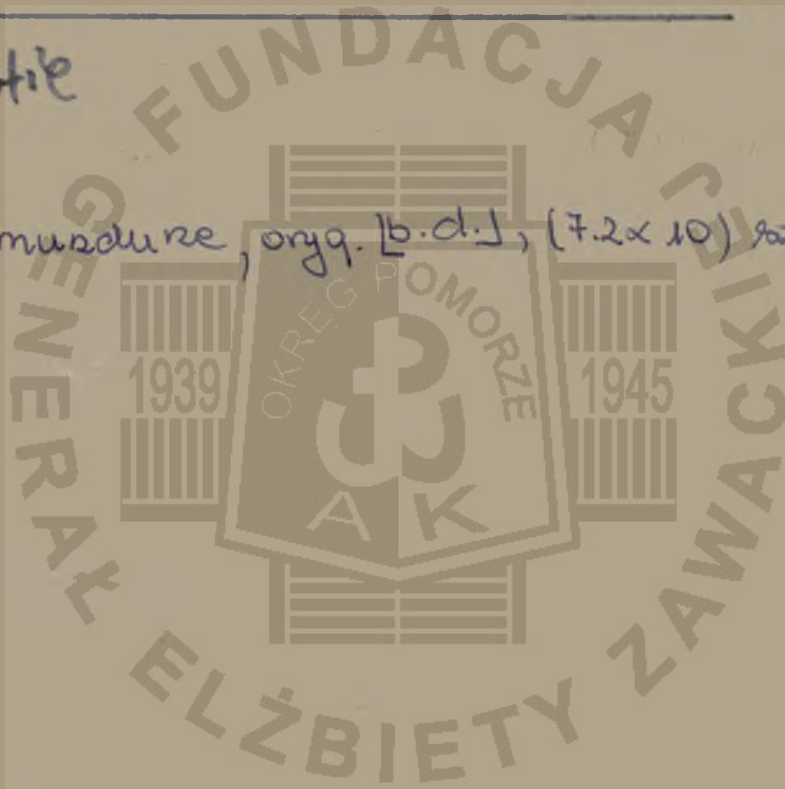
LWP

BEDNARSKA Helena

z dm. Danielska

VI. Fotografie

2. zolj. w mundurze, oryg. [b.d.l], (7.2 x 10) sat. 1

z. \$

1. WSK

2. T. 744/WSK

3. repro d.
wym.

10,1 x 15,1

4.

5. Nazwisko
i imię

Bednarska
Helena

2 d.

Danielska

6. Rok -
b.d.

7. brak
publik,

8. Uwagi:

opis no

odwrocie fot: Danielska
Helena

Z. Suf.

1. WSK
Teżki osobowe

2. T.744/WSK

3. oryg.
wym. 7,2x10

4.

5. Bedzarska
Helena
zd.
Danielska

6. nok - brak

7. brak publ.

8. Uwagi:

Opis na odwrocie fot:

Helena z d. Bedzarska - Danielska

2 Sm

BEDNARSKA Helena

**Firma Handlowo - Usługowa
„DIADA”
86-200 Chełmno-Grubno
Tel. 86 - 28 - 48**